

Ramowy Plan Działań

do Regionalnej Strategii Innowacyjności
w Województwie Zachodniopomorskim

na lata 2005 – 2006

Szczecin, luty 2005

WSTĘP

7 lutego 2005 roku Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął Regionalną Strategię Innowacyjności (RSI) w Województwie Zachodniopomorskim. Zgodnie z jej zapisami, Jednostka Zarządzająca Projektu RSI, opracowała pierwszy Ramowy Plan Działań RSI na lata 2005 – 2006. Plan ten zawiera bieżące rekomendacje, które wykorzystane zostaną przez Zarząd Województwa jako ciało odpowiedzialne za wdrażanie i monitorowanie RSI.

Niniejszy dokument składa się z trzech rozdziałów.

W rozdziale pierwszym dokonano priorytetyzacji oraz operacjonalizacji 26 działań RSI wraz z wytypowaniem projektów pilotażowych.

W rozdziale drugim wyznaczono docelowe wartości wskaźników realizacji RSI wymienionych w dokumencie strategii.

W rozdziale trzecim przeprowadzono przegląd istniejących dokumentów strategicznych województwa pod kątem ich zgodności z RSI, wraz zaproponowaniem stosownych zmian.

Rozdział 1.

Priorytetyzacja działań oraz projekty pilotażowe

W niniejszym rozdziale dokonano klasyfikacji 26 działań RSI z uwagi na ich pilność. Założono, że dane działanie jest tym bardziej pilne, im więcej innych działań jest od niego uzależnionych. W wyniku analiz, wyznaczone zostały 4 grupy działań:

Grupa 1: Działania, które powinny rozpocząć się w okresie objętym niniejszym planem (tj. 2005-2006) oraz w okresie tym się zakończyć lub osiągnąć pełną zdolność operacyjną. Są to jednocześnie działania, których efekty pozwolą na realizację wielu innych działań.

Grupa 2: Działania, które powinny rozpocząć się w okresie objętym niniejszym planem, lecz nie muszą lub nie mogą się w tym okresie zakończyć lub w pełni rozwinąć. Będą one więc kontynuowane w przyszłych okresach o planowania.

Grupa 3: Działania, w których w okresie 2005-2006 powinny być prowadzone jedynie prace (projekty) przygotowawcze, gdyż ich pełna realizacja jest uzależniona od zakończenia działań wcześniejszych lub też nie są spełnione odpowiednie warunki prawne, infrastrukturalne lub społeczne.

Grupa 4: Działania, które w tym okresie planowania nie muszą lub nie mogą się rozpocząć.

Dodatkowo, dla działań z Grupy 1, 2, i 3 wskazano:

- **przykładowe typy jednostek mogących wykonywać dane działanie,**
- **przykłady projektów realizujących dane działanie,**
- **źródła finansowania dostępne w okresie planowania spośród krajowych i unijnych programów pomocowych.**

Grupa 1.

Działanie	Przykładowe organizacje realizujące działanie	Przykładowe projekty	Przykładowe źródła finansowania	Uwagi
1.1.2. Udostępnianie informacji	Jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jednostek samorządu terytorialnego Szkoły wyższe Jednostki naukowe Instytucje wspierające rozwój innowacyjny regionów (w szczególności centra transferu technologii, parki naukowo-technologiczne i przemysłowe, inkubatory technologiczne i przedsiębiorczości, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego) Organizacje pozarządowe Partnerstwa wymienionych podmiotów	Regionalny Portal Innowacyjny, cykl broszur, newsletterów i magazynów związanych z innowacyjnością, konferencje, szkolenia, targi innowacyjne	ZPORR 2.1, 2.5, 2.6 SPO WKP 1.1.1, 1.1.2, 1.5, 2.1 B2Europe Innovating Actions under ERDF – strand A Interreg III A Norweski Mechanizm Finansowy	Działanie ma doprowadzić do wykształcenia narzędzi do rozpowszechniania informacji z zakresu innowacyjności http://europa.eu.int/comm/regional_policy/innovation/prog_fr.htm
1.3.2. Stworzenie i prowadzenie polityki promującej innowacyjność	władze samorządowe z instytucjami wspierającymi rozwój innowacyjny regionów, szkołami wyższymi, jednostkami naukowymi, organizacjami pozarządowymi	Konferencje, warsztaty, forum regionalne, badania Współpraca z regionami zagranicznymi	ZPORR 2.6 6 Program Ramowy Innovation 2000 Initiative (i2i) – 2 development of SMEs and Entrepreneurship Innovating Actions under ERDF – strand B Interreg III B, C Norweski Mechanizm Finansowy	http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp www.cordis.lu/fp6 www.eib.org/i2i/fr/index.htm europa.eu.int/comm/regional_policy/innovation/networks_en.htm W przyszłości działanie powinno liczyć na wsparcie z programów krajowych m.in. w ramach Kontraktu Wojewódzkiego
1.3.1. Organizacja imprez promujących innowacyjność	agencje rozwoju regionalnego, izby gospodarcze, jednostki naukowe, przedsiębiorstwa, parki naukowo-technologiczne, szkoły wyższe	Targi, giełdy, konferencje, konkursy, wystawy, dni otwarte	ZPORR 2.6 SPO WKP 1.1.1, 1.1.2 Interreg III A, B, C 6 PR	
3.1.1. System katalogowania informacji o dostępnych instrumentach finansowego wsparcia innowacji	agencja rozwoju regionalnego, izby gospodarcze, stowarzyszenia, instytucje finansowe, ośrodki transferu technologii	badania oferty finansowego wsparcia innowacji, Internetowa i wydawana w formie broszur baza instrumentów finansowego wsparcia innowacji w regionie,	ZPORR 2.6 SPO WKP 1.1.2 6 PR Interreg III A GATEtoGROWTH	http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp

Grupa 2

Działanie	Przykładowe organizacje realizujące działanie	Przykładowe projekty	Przykładowe źródła finansowania	Uwagi
2.3.1. Foresight regionalny	agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, jednostki naukowe, stowarzyszenia, fundacje, duże przedsiębiorstwa	Foresight regionalny, powtarzany okresowo Projekty foresightów sektorowych Baza ekspertów	ZPORR 2.6 SPO WKP 1.4.5 6 PR INTERREG III B,C	http://futures.jrc.es/menupage-b.htm http://www.cordis.lu/foresight//home.html http://les1.man.ac.uk/eurofore/ - europejska baza danych wspierająca działania na rzecz foresightu
1.1.3. Tworzenie systemu komunikacji i wymiany informacji pomiędzy regionalnymi aktorami procesów innowacyjnych	władze samorządowe we współpracy z agencjami rozwoju regionalnego, izbami gospodarczymi, jednostki naukowe, instytucjami finansowymi, ośrodkami transferu technologii	wspólne projekty, konferencje, targi, seminaria, bazy danych aktorów innowacyjnych, tworzenie sieci współpracy	ZPORR 2.6 SPO WKP 1.1.2, 2.1 6 PR INTERREG III A,C Innovating Actions under ERDF – strand A B2Europe Initiative GATEtoGROWTH	http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp http://europa.eu.int/comm/regional_policy/innovation/prog_en.htm
1.1.1. Pozyskanie i przetwarzanie informacji	agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, izby gospodarcze, stowarzyszenia, fundacje, jednostki naukowe	Badania i analizy, konferencje, targi, seminaria	ZPORR 2.6 SPO WKP 1.1.2 6 PR Interreg IIIA,C	
2.2.1. Utworzenie systemu informacji o potrzebach technologicznych i innowacyjnych MSP w regionie	władze samorządowe, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, izby gospodarcze, stowarzyszenia, fundacje, jednostki naukowe	Regionalny System Monitorujący główne wskaźniki gospodarcze województwa zachodniopomorskiego Badania i ekspertyzy związane z innowacyjnością	ZPORR 2.6 SPO WKP 1.1.2, 1.4.5 SPO – ROL 1.4, 2.7 Interreg III A	
1.3.3. Identyfikacja i wyzwalanie inicjatyw innowacyjnych oraz współpracy MSP	władze samorządowe, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, izby gospodarcze, stowarzyszenia, fundacje, jednostki naukowe	Badania związane z kształtowaniem się klastrów w regionie, Wsparcie dla istniejących klastrów Szkolenia dla menedżerów firm w klastrach Popularyzacja dobrych praktyk	ZPORR 2.6 SPO WKP 2.1, 2.2.2 SPO RZL 2.3 SPO ROL 2.7 SPO RYBY 4.4 6 PR ITERREG III B, C GATEtoGROWTH	http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp http://www.klastry.pl www.cordis.lu/technogy-platforms

2.4.1. Stwarzanie systemu wyłaniania i wspierania potencjalnych przedsiębiorców innowacyjnych	Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego przy współpracy z izbami gospodarczymi, stowarzyszeniami, fundacjami	System kompleksowej obsługi projektów innowacyjnych, opracowanie kryteriów i procedur wyłaniania przedsiębiorstw innowacyjnych	ZPORR 2.5, 2.6 SPO WKP 2.1 SPO RZL 1.2 GATEtoGROWTH	http://www.innowacje.org.pl/ - fundacja FIRE
3.1.2. Mobilizacja sektora bankowego i parabankowego do stworzenia specjalistycznych instrumentów wsparcia innowacji w MSP	władze samorządowe wraz z jednostkami naukowymi, stowarzyszeniami, fundacjami, izbami przemysłowo-handlowymi, izbami gospodarczymi	Stworzenie polityki promocji województwa i firm innowacyjnych w środowisku instytucji finansowych, Fundusze pożyczkowe Fundusze pożyczkowe dla średniego i wysokiego ryzyka, Fundusze poręczeń kredytowych, fundusze venture i seed capital, sieć Aniołów Biznesu	SPO WKP 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 Innovation 2000 Initiative (i2i) – 2 Development of SMEs and Entrepreneurship ETF Start-up and Seed Capital Action programmes are part of the EC's "Multiannual Programme for enterprise and entrepreneurship (2001-2005) Ustawa o wspieraniu działalności innowacyjnej Ustawa o Krajowym Funduszu Kapitałowym	www.eib.org/i2i/fr.index.htm http://www.eif.org/venture/
3.2.2. Tworzenie wyspecjalizowanych instrumentów wsparcia zgodnych z potrzebami MSP	agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, stowarzyszenia, fundacje, izby gospodarcze, izby przemysłowo-handlowe	Sieć doradców, placówki one-stop-shop,	ZPORR 2.5, 2.6 SPO WKP 1.1.2, 1.3, 2.1 Interreg IIIA GATEtoGROWTH	http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp
1.2.2. Edukacja akademicka	jednostki naukowe przy współpracy z MSP, agencjami rozwoju regionalnego, stowarzyszeniami, fundacjami, izbami przemysłowo-handlowymi, izbami gospodarczymi	Programy związane z innowacyjnością Warsztaty, praktyki, staże Koła naukowe związane z innowacyjnością Inkubatory akademickie, centra doradztwa dla studentów, studenckie kluby przedsiębiorczości i innowacyjności	ZPORR 2.1,2.2, 2.6 SPO RZL 1.2, 2.1, 2.3 Ustawa o wspieraniu działalności innowacyjnej SOCRATES II – Observation and Education SOCRATES II – Minerva Leonardo da Vinci SOCRATES II – Erasmus YOUTH PROGRAMME, Programy rozwoju edukacji nadzorowane przez MENIS	http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/socrates_en.html http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2_en.html

1.2.3. Edukacja ustawiczna	jednostki naukowe, stowarzyszenia, fundacje, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, izby przemysłowo-handlowe, izby gospodarcze, urzędy pracy	Kursy, szkolenia związane z innowacyjnością i nowymi technologiami	ZPORR 2.1, 2.6 SPO RZL 2.3 Socrates II – Minerva Leonardo da Vinci SOCRATES II – Grundtvig eLearning Programme	http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/socrates_en.html http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2_en.html http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/programme_en.htm
2.4.2. Tworzenie infrastruktury do prowadzenia działalności innowacyjnej	Szkoly wyższe Organizacje pozarządowe Agencje rozwoju regionalnego i lokalnego Jednostki naukowe	Tworzenie parków przemysłowych i technologicznych, Inwestycje w laboratoriach, Centrach Doskonałości i Centrach Zaawansowanych Technologii, tworzenie centrów badawczo-rozwojowych	SPO WKP 1.3, 1.4.2, 1.4.3 Innovation 2000 Initiative (i2i) – 4 Research and Development Innovation 2000 Initiative (i2i) – 2 development of SMEs and Entrepreneurship Innovating Actions under ERDF – strand A Ustawa o wspieraniu działalności innowacyjnej, 6 PR	www.eib.org/i2i/fr/index.htm
3.2.1. Monitorowanie potrzeb MSP w zakresie oferty i funkcjonowania infrastruktury wsparcia	Szkoly wyższe Organizacje pozarządowe Agencje rozwoju regionalnego i lokalnego Jednostki naukowe	jednostka monitorującej główne procesy gospodarcze w regionie, Sieć współpracy	ZPORR 2.6 SPO WKP 1.1.2 B2Europe INTERREG III A,B	

Grupa 3

Działanie	Przykładowe organizacje realizujące działanie	Przykładowe projekty	Przykładowe źródła finansowania	Uwagi
2.4.3. Wspieranie przedsiębiorców innowacyjnych w początkowym okresie działalności firmy	Jednostki naukowe, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, stowarzyszenia, fundacje, izby przemysłowo-handlowe, izby gospodarcze	Dokumentacja techniczna inkubatora technologicznego, program pomocowy (dotarcie do funduszy venture/seed capital i instytucji wsparcia spoza regionu Inwestycje w nowopowstające, innowacyjne firmy, specjalistyczne usługi doradcze	ZPORR 2.5, 3.4 SPO WKP 1.3, 2.1 The SME Guarantee Facility of the Growth & Employment Initiative EIF Advisory Services Innovation 2000 Initiative (i2i) – 2 development of SMEs and Entrepreneurship Innovating Actions under ERDF – strand A ETF Start-up Scheme GATEtoGROWTH Ustawa o Krajowym Funduszu Kapitałowym	http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp http://www.innowacje.org.pl/ http://www.cordis.lu/finance/src/sme.htm http://www.eif.org/advisory/ http://europa.eu.int/comm/regional_policy/innovation/prog_fr.htm
3.1.3. Stworzenie atrakcyjnych warunków działania dla funduszy wsparcia innowacji	władze samorządowe	Prace przygotowawcze dla utworzenia funduszy pożyczkowych dla średniego i wysokiego ryzyka, Funduszy poręczeń kredytowych, funduszy venture i seed capital, sieci Aniołów Biznesu	SPO WKP 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 GATEtoGROWTH Ustawa o Krajowym Funduszu Kapitałowym	http://www.cordis.lu/finance/src/fit.htm
2.1.4. Dostosowanie oferty	jednostki naukowe, Centra Zaawansowanych	przygotowanie koncepcji sieci doradców	ZPORR 2.6 SPO WKP 1.1.2 SPO WKP 1.4.2,	http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp

technologicznej do potrzeb MSP	Technologii, Centra Doskonałości,	technologicznych dla przedsiębiorców, przygotowanie systemu monitorowania potrzeb technologicznych regionu,	1.4.3 GATEtoGROWTH	
1.2.1. Edukacja szkolna	Szkoły, ich konsorcja i jednostki nadrzędne, jednostki non-profit, jednostki naukowe	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie koncepcji kół naukowych związanych z innowacyjnością • elementy związane z innowacyjnością w programie nauczania • szerokie wykorzystanie technologii informatycznych w procesie kształcenia 	SPO RZL 2.1, 2.2 SOCRATES II – Comenius Leonardo da Vinci YOUTH PROGRAMME eLearning Programme Programy rozwoju edukacji nadzorowane przez MENIS	http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/socrates_en.html http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2_en.html http://europa.eu.int/comm/youth/program/index_en.html http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/index_en.html
2.1.2. Transfer technologii pomiędzy firmami	przedsiębiorstwa, stowarzyszenia, izby gospodarcze, izby przemysłowo-handlowe	Studium szkoleń z zakresu stowarzyszenia i tworzenia struktur klastrowych przez MSP, rozpoznanie możliwości konstruowania Regionalnego Forum Innowacyjnego, Sieć współpracy, tworzenie centrów badawczo-rozwojowych, wspólne projekty badawczo-rozwojowe	SPO WKP 1.1.2,1.4.1 2.1,2.3 SPO RYBY 4.4 6 PR Ustawa o wspieraniu działalności innowacyjnej GATEtoGROWTH	http://irc.cordis.lu/
2.1.3. Eksport technologii poza region	agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, stowarzyszenia, izby przemysłowo-	Przygotowanie wielojęzycznych baz ofert technologicznych, baz ofert	SPO WKP 2.2.2 SPO RYBY 4.3 Innovating Actions under ERDF – strand A	http://europa.eu.int/comm/regional_policy/innovation/prog_fr.htm http://www.cordis.lu/finance/src/jev.htm http://irc.cordis.lu/

	handlowe, izby gospodarcze, jednostki naukowe	eksportowych, przygotowanie serii wyjazdów studialnych i targowych dla dawców technologii z regionu, Dokumentacja techniczna Centrum Transferu Technologii	The Joint European Ventures (JEV) programme 6 PR Interreg III A, C GATetoGROWTH	
2.1.1. Transfer technologii z sektora B+R	agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, jednostki naukowe, stowarzyszenia, fundacje	Baza ekspertów i specjalistów z poszczególnych dziedzin, dokumentacja techniczna Centrum Transferu Technologii, Wspólne projekty badawcze, Transfer know how, zakup technologii z sektora B+R	SPO WKP, 1.1.1, 1.1.2, 1.4.1, 1.4.4, 2.3 SPO RYBY 4.6 MNiI NOT Interreg III A 6 PR Ustawa o wspieraniu działalności innowacyjnej GATetoGROWTH	http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp http://irc.cordis.lu/ http://ksu.parp.gov.pl/gzksi.html http://www.not.org.pl/

Źródło: Opracowanie własne

Grupa 4

Działanie	Uwagi
2.3.2. Pozycjonowanie zasobów technologicznych regionu	Dla realizacji działania potrzebne jest przeprowadzenie foresight'u
2.3.3. Selekcja, stworzenie i wspieranie zespołów działających w strategicznych obszarach regionu	
3.2.3. Koordynacja i integracja działań (oferty) instytucji wsparcia pozafinansowego MSP	Dla utworzenia sieci potrzebne jest stworzenie odpowiedniego otoczenia prawnego i instytucjonalnego oraz oferty wsparcia innowacji

W oparciu o powyższe zestawienia zostały zaproponowane projekty pilotażowe, od których powinno rozpocząć się wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim. Przy doborze projektów kierowano się zasadą, że projekt taki powinien realizować lub umożliwiać realizację jak największej ilości działań określonych w strategii.

Projekty pilotażowe:

- **Portal Innowacyjny Województwa Zachodniopomorskiego**, będący platformą wymiany informacji o zasobach i procesach innowacyjnych w regionie, w tym serwis aktualności, oferty instytucji wsparcia i transferu technologii, bazy ofert technologicznych, informacje o realizowanych w województwie projektach, raporty z badań, przepisy, podręczniki itp. W portalu może się również internetowe forum dla małych i średnich przedsiębiorstw, narzędzie do kojarzenia partnerów, urządzenia ankietujące, narzędzia do nauki i egzaminowania.

Projekt realizowany może być przez stowarzyszenia, fundacje, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, izby gospodarcze i przemysłowo-handlowe. Sfinansowany może być w ramach funduszy strukturalnych ZPORR (2.1, 2.6), SPO-WKP (1.1.2, 1.5, 2.1).

- **System monitoringu procesów i zasobów innowacyjnych województwa** (w tym potrzeb MSP w zakresie technologii, dostępnej oferty technologicznej i badawczej, prowadzonych działań innowacyjnych, tworzonych zasobów innowacyjnych, efektów realizacji działań RSI oraz funkcjonowania instytucji wsparcia). Projekt stanowi bezpośrednią realizację działań: 1.1.1, .2.2.1, 3.1.1, 3.2.1 RSI. Projekt wymagałby nawiązania współpracy z regionalnymi, krajowymi i międzynarodowymi źródłami informacji a także opracowania metodologii zbierania przetwarzania danych. Wskazane jest współdziałanie projektu z podobnymi przedsięwzięciami w obszarach pokrewnych (np. rynek pracy, nauka, demografia, gospodarka, finanse).

Tak zdobyte informacje zostaną wykorzystane w procesach decyzyjnych w regionie.

-
- **Opracowanie polityki promocji innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim.** Wiodącą instytucją w takim projekcie powinien być samorząd województwa z uwagi na możliwe powiązania z ogólną polityką promocji regionu. Projekt jest tożsamy z Działaniem 1.3.2 RSI.
 - **Foresight regionalny.** Odpowiada Działaniu 2.3.1 RSI. Jest niezbędny do pełnego zharmonizowania RSI ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionu. Projekt umożliwi budowanie polityki rozwoju sektorów, które staną się siłą napędową gospodarki w regionie.
 - **Regionalne Forum Innowacyjne,** czyli cykl dużych konferencji i seminariów organizowanych raz w roku, które gromadziłyby wszystkich regionalnych uczestników procesów innowacyjnych tj przedstawicieli MSP, instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowych, władz lokalnych i dużych przedsiębiorstw. Takie spotkania pozwalałyby poszukiwanie rozwiązań, formułowanie potrzeb i oczekiwań, zbieranie danych, kojarzenie partnerów. Rezultaty spotkań byłyby wykorzystywane m.in. w pracach Regionalnej Rady ds Nauki, Techniki i Innowacji.
 - **Analiza możliwości współpracy z sąsiadującymi regionami zagranicznymi.** Zarówno w zapisach RSI jak też i w opiniach ekspertów krajowych i zagranicznych wielokrotnie pojawiał się postulat lepszego niż dotychczas wykorzystania przez region swego położenia umożliwiającego wykorzystanie bogatych zasobów innowacyjnych Meklemburgii, Brandenburgii i Berlina na zasadach obustronnej korzyści. Zadaniem projektu byłoby zdefiniowanie możliwych obszarów takiej współpracy wraz z jej podstawami instytucjonalnymi oraz nawiązaniem wstępnych kontaktów roboczych.

Rozdział 2.

Wartości wskaźników realizacji RSI

W rozdziale 4 RSI podano zestaw wskaźników służących do monitorowania wdrażania RSI. W niniejszym dokumencie wskaźnikom tym zostały nadane wartości docelowe. Proponując określone wartości wskaźników, uwzględniono jako podstawowe kryteria między innymi: wskaźniki UE, wskaźniki krajowe, liczbę powiatów, liczbę wyższych uczelni oraz katedr i zakładów naukowo-badawczych, liczbę jednostek badawczych oraz pozostałe dostępne informacje pochodzące z raportów projektu RISP-WPR. Ponieważ jest to pierwsze podejście do skwantyfikowania założonych celów w RISP, dlatego zaproponowane wskaźniki należy traktować jako przybliżone i mogące podlegać późniejszym korektom.

	Wskaźniki dla całej strategii	Wartości wskaźników
Wskaźniki realizacji całej strategii	(E1.4) Procent zatrudnionych w sektorach średniej i wysokiej techniki	10%
	(E2.1) Publiczne wydatki na B+R jako procent PKB w regionie	1%
	(E2.2) Nakłady firm na B+R jako procent PKB w regionie	1,25%
	(E4.3.1) Sprzedaż powstałych w regionie nowych produktów rynkowych jako procent obrotów w przemyśle i usługach	6,5%
	(E4.3.2) Sprzedaż produktów nowych dla firmy, lecz nie dla rynku jako procent obrotów w przemyśle i usługach	15%
	Liczba wynalazków krajowych z województwa zachodniopomorskiego zgłoszonych w Polsce i za granicą	50 / rok
	Liczba opatentowanych wynalazków w Polsce i za granicą	30 / rok
	Liczba MSP biorących udział w programach UE w dziedzinie innowacji	100 / rok
	Liczba przedsiębiorców, którzy uzyskali status "centrum badawczo-rozwojowego" (ustawa o WDI)	5 / rok
	Udział obrotów centrów badawczo-rozwojowych w obrotach sektora MSP	1%
	Liczba miejsc pracy utworzonych i utrzymanych przez 3 lata jako rezultat zrealizowanych projektów proinnowacyjnych wspieranych ze środków krajowych i UE	200 / rok
	Liczba realizowanych umów Partnerstwa Publiczno Prywatnego dotyczących działań proinnowacyjnych	50 / rok
	Udział środków prywatnych w finansowaniu działań innowacyjnych	1% PKB w regionie
	Liczba udzielonych kredytów technologicznych (ustawa o WDI)	5% obrotów w przemyśle i usługach

Źródło: Opracowanie własne

	Wskaźniki dla celu strategicznego 1 i wynikających z niego celów operacyjnych	Wartości wskaźników
1. Wzrost świadomości innowacyjnej MSP	(E3.1.) Procent MSP, które wprowadziły innowacje (osobno produkcja i usługi)	20%
	(E3.2) Procent MSP biorących udział we współpracy innowacyjnej (osobno produkcja i usługi)	10%
	(E3.3) Procent nakładów na innowacje w obrotach firm (osobno produkcja i usługi)	5%
	Liczba przeprowadzonych badań i ekspertyz dla firm przez B+R	100 / rok
	Liczba powstałych klastrów	7 - 20
	Liczba MSP działających w klastrach	70 - 200
	Liczba MŚP eksportujących nowe produkty na nowe rynki	400 / rok
	Liczba produktów wprowadzonych na rynek przez regionalne MSP	300 / rok
1.1. Powszechny dostęp do informacji o zasobach innowacyjnych regionu	Procent MŚP korzystających regularnie z udostępnionych informacji o zasobach innowacyjnych	30%
	Procent MSP zadowolonych z dostępu do informacji o zasobach innowacyjnych	80%
	Liczba udzielonych informacji na temat zasobów innowacyjnych	1200 / rok
1.2 System edukacji kreujący aktywność, przedsiębiorczość i innowacyjność	(E1.3.) Procent uczestniczących w kształceniu ustawicznym w przedziale wiekowym 25-64	20%
	Liczba godzin w szkołach podstawowych, gimnazjach i średnich poświęconych przedsiębiorczości i innowacyjności	2 / tydzień
	Liczba programów/szkół wdrożonych w celu kształtowania postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych	20 / rok
	Liczba prac magisterskich wykonywanych w ramach projektów proinnowacyjnych realizowanych przez sektor B+R	200 / rok
	Liczba inkubatorów akademickich	10
1.3. Promocja innowacyjności	Liczba imprez promujących innowacyjność	8 / rok
	Liczba uczestników imprez promujących innowacyjność	800 / rok
	Liczba przebadanych potencjalnych klastrów	7 - 20
	Liczba działających klastrów	7 - 20
	Liczba zagranicznych wizyt studialnych wspieranych przez programy pomocowe	20 / rok

	Wskaźniki dla Celu Strategicznego 2 oraz wynikających z niego celów operacyjnych	Wartości wskaźników
2. Stworzenie warunków do rozwoju rynku technologii i innowacji w regionie	Liczba wdrożeń nowych technologii	100 / rok
	Liczba licencji w regionie	20 / rok
	Liczba instytucji B+R tworzących zasoby innowacyjne	17
	Wielkość zatrudnienia w placówkach B+R tworzących zasoby innowacyjne	900
	Liczba wspólnych projektów MSP i placówek B+R wspieranych przez 6 PR i programy operacyjne	20 / rok
	Liczba utworzonych przedsiębiorstw high-tech	5 / rok
	Liczba centrów zaawansowanej technologii	5
	Liczba MSP utrzymujących stałą współpracę z sektorem B+R	15%
	Liczba ośrodków Krajowej Sieci Innowacji	8
2.1. System transferu technologii i rozwiązań innowacyjnych	Liczba Centrów Transferu Technologii	5
	Liczba podpisanych umów o współpracę między przedsiębiorstwami a placówkami B+R	60 / rok
	Liczba wdrożonych projektów rozwojowych powstałych w wyniku współpracy MŚP i sektora B+R	40 / rok
	Liczba licencji oraz wdrożeń w firmach z regionu i innych regionów	100 / rok
2.2. Monitoring i identyfikacja potrzeb technologicznych i innowacyjnych MSP	Liczba MSP przebadanych pod względem potrzeb innowacyjnych i technologicznych	500 / rok
	Liczba audytów technologicznych u potencjalnych innowacyjnych MSP	250 / rok
2.3. Wzmacnianie obszarów badawczych, które są strategiczne dla regionu	Przeprowadzony <i>foresight</i>	1
	Opracowany system pozycjonowania jednostek B+R	1
	Liczba kierunków badawczych utworzonych zgodnie z trendami rynkowymi i technologicznymi	5-10 / rok
	Liczba centrów doskonałości	10-15
2.4. Wspieranie powstawania nowych firm innowacyjnych	Liczba powstałych firm typu <i>spin-off</i>	10 / rok
	Liczba powstałych firm typu <i>start-up</i>	10 / rok
	Liczba innowacyjnych MSP utworzonych w parkach technologicznych i inkubatorach	20 / rok

Źródło: Opracowanie własne

	Wskaźniki dla Celu Strategicznego 3 oraz wynikających z niego celów operacyjnych	Wartości wskaźników
3. Rozwój systemu wsparcia działań innowacyjnych w regionie	(E4.2) Nakłady z funduszy <i>venture capital</i> fazy rozwojowej jako procent PKB w regionie	1,2 %
	(E4.1) Nakłady z funduszy <i>venture capital</i> w branżach <i>high-tech</i> jako procent PKB w regionie	0,2 %
	Liczba instytucji wsparcia innowacyjności	20
	Wartość przyznanych dotacji na działalność w zakresie innowacji w ramach funduszy strukturalnych	5% obrotów MŚP
	Liczba innowacyjnych MŚP działających po trzech latach od otrzymania wsparcia finansowego	80%
3.1. Stworzenie oferty instrumentów finansowego wsparcia innowacji w MSP	Liczba dostępnych w regionie instrumentów finansowego wsparcia działań innowacyjnych w MSP	5
	Wartość wsparcia finansowego dla MSP na projekty proinnowacyjne i na nabycie technologii	5% obrotów MŚP
	Ilość pozaregionalnych instytucji finansowych wspierających MSP w zakresie innowacji działających w regionie	4
3.2. Dostosowanie oferty instytucji wsparcia pozafinansowego do potrzeb MSP	Stożenie zadowolenia MSP z funkcjonowania infrastruktury wsparcia niefinansowego	80%
	Liczba specjalistycznych instytucji wsparcia innowacji	5
	Liczba placówek typu <i>one stop shop</i>	10

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 3.

Analiza dokumentów strategicznych województwa

W niniejszym rozdziale dokonano przeglądu dokumentów strategicznych województwa, w celu wykrycia zapisów, które mogą być niezgodne lub też wykazywać inne powiązania z zapisami Regionalnej Strategii Innowacyjności. Analiza może być wykorzystana w procesie aktualizacji dokumentów strategicznych województwa.

W wyniku analizy wydzielono 3 grupy dokumentów:

A: Dokumenty, które wymagają aktualizacji:

- **Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015**

Zarząd Województwa w dniu 22 listopada bieżącego roku przyjął dokument pod tytułem "Założenia aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015", w ten sposób zainicjowano proces aktualizacji Strategii. Dotychczasowe zapisy Strategii są spójne z zapisami proponowanej Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Zachodniopomorskiego. Niemniej jednak w nowych zapisach Strategii zapewne znajdują się odniesienia do celów Strategii Lizbońskiej, zwłaszcza dotyczące szybkiego przechodzenia do gospodarki opartej na wiedzy oraz rozwoju przedsiębiorczości, a także do proponowanych celów Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013, zwłaszcza dotyczące przyspieszenia modernizacji polskiej gospodarki oraz uzyskania zdolności konkurencyjnej. Tak więc Regionalna Strategia Innowacyjności będzie podstawą do aktualizacji zapisów w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego odnoszących się do wzrostu innowacyjności regionu, który może przełożyć się na uzyskanie zdolności konkurencyjnej regionu jako jednego z celów strategicznych. W ramach proponowanego celu strategicznego "uzyskanie zdolności konkurencyjnej regionu" wskazanym jest, aby jeden z celów operacyjnych dotyczył rozwoju technologii i wzrostu innowacyjności regionu. Natomiast działania należałoby sformułować na podstawie celów strategicznych Regionalnej Strategii Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim.

Reasumując proponuje się dokonanie aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego poprzez zmianę zapisów celu strategicznego "poprawa konkurencyjności województwa zachodniopomorskiego" na:

Cel strategiczny: Uzyskanie zdolności konkurencyjnej regionu

Cel operacyjny: Rozwój technologii i wzrost innowacyjności regionu

Działania:

1) *Wzrost świadomości innowacyjnej MSP*

2) *Stworzenie warunków do rozwoju rynku technologii i innowacji w regionie*

3) *Rozwój systemu wsparcia działań innowacyjnych w regionie*

Propozycja dokonania poniższych zmian została już przesłana przez ZARR S.A. do zespołu roboczego zajmującego się w Urzędzie Marszałkowskim aktualizację Strategii Rozwoju Województwa.

- **Program Wspierania Przedsiębiorczości, Wzrostu Innowacyjności Gospodarki i Kierunki Przeciwdziałania Bezrobociu w Województwie Zachodniopomorskim**

Naturalnym działaniem po uchwaleniu przez Sejmik Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Zachodniopomorskiego oraz po aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego będzie aktualizacja Programu Wspierania Przedsiębiorczości, Wzrostu Innowacyjności Gospodarki i Kierunków Przeciwdziałania Bezrobociu w Województwie Zachodniopomorskim.

Proponuje się następujące zmiany zapisów celów pośrednich i działań celu strategicznego "4. Rozwój technologii oraz wzrost innowacyjności" na:

Cele operacyjne: 4.1. Wzrost świadomości innowacyjnej MSP

4.2. Stworzenie warunków do rozwoju rynku technologii i innowacji

4.3. Rozwój systemu wsparcia działań innowacyjnych w regionie

Działania:

4.1.1. Powszechny dostęp do informacji o zasobach innowacyjnych

4.1.2 System edukacji kreujący aktywność, przedsiębiorczość i innowacyjność

4.1.3. Promocja innowacyjności

4.2.1. System transferu technologii i rozwiązań innowacyjnych

4.2.2. Monitoring i identyfikacja potrzeb technologicznych i innowacyjnych MSP

4.2.3. Wzmocnienie obszarów badawczych, które są strategiczne dla regionu

4.2.4. Wspieranie powstawania nowych firm innowacyjnych

4.3.1. Stworzenie oferty instrumentów finansowego wsparcia innowacji w MSP

4.3.2. Dostosowanie oferty instytucji wsparcia pozafinansowego do potrzeb MSP

W tej sytuacji dotychczasowe zapisy odnoszące się do celów pośrednich (1. Regionalna rada do spraw nauki, techniki i innowacji, 2. Centra innowacyjności, 3. Regionalne Centrum Transferu Technologii) należy rozważyć, czy je pozostawić, gdyż zawierają się w proponowanych zapisach oraz w RISP-WPR.

Przedstawione propozycje a działaniach 4.3.1 oraz 4.3.2 są również w pewnym zakresie przedstawione w celu strategicznym "2. Wzrost przedsiębiorczości". Niemniej jednak umieszczenie tych działań w celu strategicznym "4. Rozwój technologii oraz wzrost innowacyjności" odnosi się głównie do wspierania innowacyjności.

B: Dokumenty, które nie są niezgodne z zapisami RSI, lecz dla których RSI może i powinna pełnić rolę wspomagającą:

- **Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego**

Celem Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego jest określenie zakresu zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami na terenie województwa w sposób zapewniający ochronę środowiska, z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych oraz uwarunkowań ekonomicznych, jak również z uwzględnieniem poziomu technicznego istniejącej infrastruktury. W Planie uwzględniono również gospodarkę odpadami przemysłowymi (niebezpiecznymi), w tym: odbiór oraz przetwarzanie odpadów budowlanych i rozbiórkowych, odpadów opakowaniowych, odpadów elektronicznych, odpadów z ubojni, zużytych samochodów. Unieszkodliwienie powstających odpadów wymagać będzie zastosowania nowoczesnych technologii ich przetwarzania. Z kolei w zakresie określonych rozwiązań technicznych niezbędne jest ograniczenie ilości odpadów ulegających biodegradacji, recykling materiałów oraz oddzielanie odpadów niebezpiecznych od odpadów komunalnych. Realizacja Planu będzie więc wymagała zastosowania nowoczesnych technologii i innowacji, co przyczyni się również do wzrostu poziomu innowacyjności regionu.

- **Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego**

Zapisy Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Zachodniopomorskiego są spójne z zapisami Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego. Przyjęte limity w zakresie materiałochłonności i wodochłonności wymagają zastosowania nowoczesnych technologii produkcji zmniejszającej zużycie materiałów oraz zasobów wodnych. Natomiast w zakresie zużycia energii zakłada się zmniejszenie energochłonności produkcji o 25%, co wymaga prowadzenia nowych

rozwiązań technologicznych o znacznie mniejszym zużyciu energii. Ponadto przedsiębiorstwa energetyczne zobowiązane są do zwiększenia udziału ilości energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych do 7,5% w 2010 roku. Zakłada się również ograniczenie emisji substancji do powietrza atmosferycznego oraz wycofania etyliny na rzecz etyliny bezołowiowej, którą zamierza się zastępować biopaliwami, a także zamierza się odchodzić od uciążliwych instalacji na paliwa stałe na rzecz "czystych" technologii.

C: Dokumenty, których zapisy nie są niezgodne ani też związane instrumentalnie z zapisami Regionalnej Strategii Innowacyjności:

- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego**
- **Strategia Rozwoju Transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015**
- **Program Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim na lata 2003-2006**
- **Strategia rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich województwa zachodniopomorskiego w latach 2002-2015**
- **Strategia sektorowa w zakresie ochrony zdrowia Województwa Zachodniopomorskiego**